

PATVIRTINTA

Lietuvos sporto universiteto Kėdainių
„Aušros“ progimnazijos direktoriaus

2022 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-142

LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETO KĖDAINIŲ „AUŠROS“ PROGIMNAZIJOS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gabių mokinių ugdymo organizavimo tvarkos aprašas (toliau Aprašas) parengtas vadovaujantis Gabių vaikų ir jaunuolių ugdymo strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ISAK-2667, Gabių ir talentingų vaikų ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105, Gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo sistemos sukūrimo ir mokyklų šiems vaikams prieinamumo didinimo 2014–2016 metų veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-38 (suvestinė redakcija nuo 2015 m. sausio 26 d.).

2. **Šis aprašas reglamentuoja** gabių mokinių ugdymo organizavimo tvarką Lietuvos sporto universiteto Kėdainių „Aušros“ progimnazijoje.

3. **Tvarkos aprašo paskirtis** – užtikrinti gabių mokinių gabumų atskleidimą ir visavertį ugdymą, įvertinti esamą gabių mokinių ugdymo situaciją ir numatyti šių mokinių ugdymo sistemą progimnazijoje.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Gabumas – anatominių-fiziologinių sėkmingos veiklos pradmenų, užuomazgų visuma, sąlygojanti lengvą, greitą ir kokybišką fizinių ir protinių veiksmų plėtrą. Gabumai gali pasireikšti vienoje ar keliose šių sričių: bendrojo intelekto, atskirose mokslo srityse, socialinio funkcionavimo, meninės veiklos.

Gabūs mokiniai – mokiniai, galintys greitai ir veiksmingai įgyti žinių ir mokėjimų; juos pritaikyti kintančiose situacijose naujoms problemoms spręsti; sparčiai mokytis iš įgytos patirties ir atpažinti, kokiose situacijose tikslinga naudoti įgytas žinias ir mokėjimus. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas. Turėdami šiuos intelektualinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

Talentingi mokiniai – mokiniai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių mokslo, meno ar sporto sričių pasiekimais.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. **Tvarkos aprašo tikslas** – sukurti progimnazijoje veiksmingą gabių ir talentingų mokinių ugdymo sistemą, kuri leistų gabumų turintiems progimnazijos mokiniams plėtoti savo prigimtinius gebėjimus, padėtų išsiaiškinti mokinių pomėgius, sugebėjimus, sudarytų palankias sąlygas jiems atsiskleisti mokomojoje, organizacinėje bei neformalaus ugdymo veikloje, ugdytų mokinių kūrybingumą, iniciatyvumą, atsakingumo ir pasitikėjimo savimi jausmus.

6. Tikslui pasiekti keliami **uždaviniai**:

6.1. atpažinti gabius ir talentingus mokinius, pasižyminčius aukštu gebėjimų lygiu;

6.2. sudaryti sąlygas mokinių gebėjimų vystymuisi mokomojoje ir popamokinėje veikloje;

6.3. skatinti aktyviai dalyvauti šalies ir tarptautiniuose projektuose, dalykinėse olimpiadose, varžybose, meno darbų konkursuose, konferencijose;

6.4. pamokose taikyti ugdymo turinio individualizavimą ir diferencijavimą;

- 6.5. sudaryti sąlygas išsamiai pažinti atskirų mokslo sričių ir meno dėsningumus ir įvairovę, ugdyti veiksmingus mąstymo įpročius;
- 6.6. paskatinti mokinius, užėmusius prizines vietas olimpiadose, varžybose, konkursuose;
- 6.7. tobulinti mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų gabių ir talentingų vaikų atpažinimo ir ugdymo kompetencijas;
- 6.8. skatinti mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) aktyviai dalyvauti progimnazijos veikloje atpažįstant ir ugdant ypatingus mokinių gabumus.

III SKYRIUS

GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMAS

7. Gabius ir talentingus mokinius mokytojai atpažįsta atsižvelgdami į:
  - 7.1. mokinių dalykų mokymosi pasiekimų įvertinimai 9-10 balų;
  - 7.2. mokiniai yra olimpiadų, dalykinių, meninių konkursų, sportinių varžybų ir kitų tikslinės paskirties renginių prizinių vietų laimėtojai ar laureatai;
  - 7.3. atsižvelgiama į tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojų, klasės vadovų pastebėjimus, psichologo rekomendacijas, paties mokinio nuomonę;
  - 7.4. pasižymi smalsumu, aktyviai domisi jį supančiu pasauliu, užduoda daug klausimų;
  - 7.5. turi gerą atmintį, įsimena lengvai ir greitai;
  - 7.6. turi daug žinių įvairiomis temomis;
  - 7.7. pagrindinių dalykų mokosi geriau ir greičiau nei dauguma jo bendraamžių;
  - 7.8. sutelktai domisi kai kuriomis mokslo sritimis;
  - 7.9. sparčiai mokosi iš patirties;
  - 7.10. kelia naujas idėjas ir kūrybiškai sprendžia problemas;
  - 7.11. pastabus, lengvai ir greitai atranda ryšius, rodos, tarp visai nesusijusių dalykų;
  - 7.12. sklandžiai kalba, žodynas platesnis ir turtingesnis nei bendraamžių;
  - 7.13. turi stiprų loginį mąstymą ir moka argumentuotai pagrįsti savo nuomonę;
  - 7.14. ypač motyvuotas, kelia didesnius reikalavimus sau ir kitiems bei siekia aukščiausių rezultatų;
  - 7.15. turi gerą ir savitą humoro jausmą;
  - 7.16. labiau mėgsta dirbti vienas nei grupėje;
  - 7.17. bendraamžiams kartais gali atrodyti keistas;
  - 7.18. daugiau bendrauja su vyresniais vaikais ar suaugusiais nei su savo bendraamžiais;
  - 7.19. pasižymi gerais skaitymo įgūdžiais, skaityti išmoksta dar ikimokykliniame amžiuje;
  - 7.20. atkaklūs, ryžtingai siekia tikslo, nenuleidžia rankų susidūrę su kliūtimi;
  - 7.21. pastabūs, greitai pamato prieštaravimus;
  - 7.22. noriai imasi naujų užduočių;
  - 7.23. nemėgsta mokytis atmintinai, nepatinka standartinės užduotys;
  - 7.24. greitai randa problemų sprendimo būdus;
  - 7.25. moka analizuoti ir daryti išvadas.
8. Pagal mokinių gebėjimus ir poreikius sudaromi gabių ir talentingų mokinių sąrašai sekantiems mokslo metams.

III SKYRIUS

GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMAS IR SKATINIMAS

9. Gabūs ir talentingi mokiniai ugdomi šiose srityse:
  - 9.1. dvasinėje dorovinėje veikloje;
  - 9.2. pilietinėje patriotinėje veikloje;
  - 9.3. dalykinių kompetencijų ugdyme;
  - 9.4. mokslinėje pažintinėje veikloje;
  - 9.5. estetineje - meninėje veikloje;
  - 9.6. visuomenei naudingoje veikloje;
  - 9.7. sportinėje - sveikatingumo veikloje;

9.8. informacinių kompetencijų ugdyme;

9.9. lyderystės veikloje.

10. Gabių ir talentingų mokinių ugdymas pagal amžių, gebėjimus ir polinkius diferencijuojamas, specializuojamas, individualizuojamas suteikiant galimybę:

10.1. suteikiant galimybę rinktis neformaliojo švietimo programas;

10.2. tapti kitų mokinių konsultantu, grupinio darbo vadovu;

10.3. pamokų metu dirbti savarankiškai, pasirinkti individualizuotas, sudėtingesnes, papildomas užduotis tų mokomųjų dalykų, kurių įprastinės užduotys lengvai įveikiamos;

10.4. aktyviai dalyvauti progimnazijos renginiuose, konkursuose, projektuose;

10.5. pasitikrinti žinias ir gebėjimus olimpiadų, varžybų, konkursų metu;

10.6. dalyvauti susitikimuose su mokslininkais, aukštųjų mokyklų dėstytojais, darbdaviais.

11. Gabių ir talentingų mokinių ugdymą organizuoja progimnazijos mokytojai, klasės vadovai ir administracija:

11.1. Progimnazijos administracija:

11.1.1. rengiant ugdymo planą tikslingai išnaudoti Bendrųjų ugdymo planų teikiamas galimybes;

11.1.2. metiniuose veiklos planuose iškelti uždavinius, efektyvinančius darbą su gabiais ir talentingais mokiniais;

11.1.3. gabių mokinių ugdymą numatyti rengiant metodinių grupių veiklos planus;

11.1.4. aptarti veiklos su gabiais ir talentingais mokiniais rezultatus metodinių grupių pasitarimuose;

11.1.5. vykdyti sistemingą gabių mokinių stebėseną, pagalbos teikimo priežiūrą, kokybinių pasiekimų analizę, vykdyti tyrimus;

11.1.6. organizuoti mokytojams seminarus darbui su gabiais ir talentingais mokiniais;

11.1.7. po pirmo ir antro pusmečių vykdyti kiekvienos klasės mokinių asmeninės pažangos stebėseną ir aptarimą su dalykų mokytojais, analizuoti pasiekimų pokyčius;

11.1.8. sudaryti sąlygas gabių ir talentingų mokinių poreikių tenkinimui, gebėjimų lavinimui neformalioje veikloje (būreliuose, olimpiadose, konkursuose);

11.1.9. pareikšti mokytojams padėkas už mokinių ruošimą olimpiadoms, varžyboms, konkursams;

11.1.10. paskatinti mokinius, užėmusius prizines vietas olimpiadose, varžybose, konkursuose ir kituose renginiuose pagal progimnazijos mokinių skatinimo ir drausminimo tvarkos aprašą;

11.1.11. progimnazijos stende, internetiniame puslapyje pareikšti padėkas ir sveikinimus mokiniams, pasiekusiems gerų rezultatų;

11.1.12. organizuoti nuolatinę gabių mokinių stebėseną, kokybinių pasiekimų analizę, vykdyti tyrimus;

11.1.13. iš ugdymo(si) poreikiams skirtų valandų skirti valandas konsultacijoms gabių mokinių ugdymui;

11.1.14. gabių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) teikti informaciją apie ugdymosi pasiekimus tėvų susirinkimų metu bei pranešimais per elektroninį dienyną;

11.1.15. už aukštus pasiekimus šalies, rajono olimpiadose, konkursuose teikti mokinius Kėdainių miesto savivaldybės mero padėkos apdovanojimui.

11.2. Dalykų mokytojai:

11.2.1. naudodami anketines apklausas, pokalbių metu, įvertinę įvairių rašomųjų darbų, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų, diagnostinių testų rezultatus, atsižvelgdami į kitų mokytojų ir tėvų nuomonę, bendraamžių nuomonę, pačių mokinių nuomonę iki kiekvienų metų lapkričio mėnesio nusistatyti gabius, talentingus, nestandartinio mąstymo mokinius;

11.2.2. nustatyti gabaus mokinio mokymosi stilių ir į jį atsižvelgti dirbant su gabiu mokiniu;

11.2.3. suformuluoti gabiam mokiniui ilgalaikius tikslus, besiremiančius ilgalaikiu įsipareigojimu;

11.2.4. atsižvelgiant į mokinių gabumus organizuoti (diferencijuoti ir individualizuoti) pamokoje veiklą, kur gabus mokinius galėtų save realizuoti;

11.2.5. pamokose naudoti aktyvius mokymo metodus, kurie sudarytų sąlygas mokiniui visapusiškai atsiskleisti;

11.2.6. gabiams mokiniams pasiūlyti atskiras užduotis namų darbams, itin gabiams mokiniams kurti individualias programas, atitinkančias jų gebėjimus;

11.2.7. ugdyti mokinių kūrybiškumą, iniciatyvumą, atsakingumą;

11.2.8. derinti atskirų dalykų mokytojų darbą ir reikalavimus, atsižvelgiant į gabių mokinių polinkius atskiriems dalykams;

11.2.9. skatinti gabius mokinius aktyviai dalyvauti progimnazijos, miesto, rajono, respublikos mastu organizuojamuose renginiuose (konkursuose, viktorinose, olimpiadose, varžybose, parodose, tikslinės paskirties projektuose ir kt.);

11.2.10. siekti aukšto mokinių pasiekimų lygio ne tik teikiant žinias, bet ir ugdant bendruosius gebėjimus, kompetencijas bei pasirengimą mokytis visą gyvenimą;

11.2.11. organizuoti ir vykdyti įvairius projektus, įtraukiant gabius ir talentingus mokinius;

11.2.12. organizuoti dalykų olimpiadas ir ruošti joms mokinius;

11.2.13. organizuoti mokomųjų dalykų savaites, parodas, mokinių konferencijas;

11.2.14. organizuoti susitikimus su žymiais žmonėmis;

11.2.15. įvairiomis formomis (organizuojant atviras pamokas, pranešimai metodinėse grupėse) skleisti įgytą patirtį dirbant su gabiais mokiniais; tobulinti darbo su gabiais mokiniais ugdymo kompetencijas;

11.2.16. susipažinti ir naudotis gabių vaikų ugdymui skirta metodine medžiaga, pateikta Gabių vaikų ugdymo modelio portale, adresu <http://www.gvu.lt>;

11.2.17. inicijuoti ir rašyti projektus, skirtus gabių vaikų ugdymui;

11.2.18. sekti ir analizuoti gabaus mokinio asmeninę pažangą;

11.2.19. bendradarbiauti su gabių mokinių tėvais: elektroniniame dienyne informuoti tėvus apie vaiko gabumus, aptarti bendradarbiavimo galimybes siekiant optimalaus ugdymo(si) rezultato; informuoti tėvus elektroniniame dienyne apie mokinio daromą pažangą;

11.2.20. tobulinti kvalifikaciją, dalintis gerąja patirtimi su kolegomis;

11.2.20.1. lankyti seminarus, įgyti praktinių žinių apie mokymo metodus bei formas su gabiais mokiniais;

11.2.20.2. mokytojams metodininkams rengti rekomendacijas, metodines priemones darbui su gabiais mokiniais. Jas pristatyti kolegoms gerosios patirties sklaidos veiklose;

11.2.20.3. mokytojams, vyresniesiems mokytojams dalintis su kolegomis sėkmingo darbo patirtimi su gabiais mokiniais gerosios patirties sklaidos veiklų metu.

11.3. Klasės vadovas:

11.3.1. organizuoti pokalbius, anketines apklausas, iki lapkričio mėnesio išsiaiškinti mokinių pomėgius ir gebėjimus. Naudoti mokytojų dalykininkų ar kitų specialistų atliktų tyrimų medžiagą;

11.3.2. organizuoti mokytojų dalykininkų tarpusavio bendradarbiavimą, atpažįstant gabius mokinius;

11.3.3. atsižvelgiant į mokinių pomėgius skatinti gabių mokinių norą mokytis, atrasti, kurti, tobulėti;

11.3.4. sudaryti palankias sąlygas mokinių gebėjimų vystymuisi mokomojoje ir neformaliojo švietimo veikloje;

11.3.5. organizuoti pokalbius, diskusijas apie įvairias specialybes, tolesnio lavinimosi galimybes, organizuoti susitikimus su mokiniais, baigusiais progimnaziją ir įsitvirtinusiems gyvenime;

11.3.6. organizuoti ekskursijas po Lietuvos žymesnes vietas talentingiems, gabiams mokiniams;

11.3.7. pareikšti padėkas mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), kurių vaikai pasiekė gerų rezultatų.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Šis tvarkos aprašas gali būti keičiamas ir papildomas progimnazijos direktoriaus įsakymu.
  13. Už aprašo įgyvendinimą atsakingi Lietuvos sporto universiteto Kėdainių „Aušros“ progimnazijos mokytojai, administracijos atstovai.
  14. Ugdydami gabius ir talentingus mokinius, šiuo aprašu turi vadovautis visi progimnazijoje dirbantys mokytojai. Su aprašu supažindinami gabūs ir talentingi mokiniai bei jų tėvai.
  15. Aprašas skelbiamas progimnazijos interneto svetainėje adresu <https://www.kedainiuausra.lt>
-